

AHMET AYKANAT ve KARİKATÜRLERİNİN İNCELENMESİ

AHMET AYKANAT AND ANALYSIS OF HIS CARTOONS

Öğr. Gör. Murat SARI

Bartın Üniversitesi, Bartın Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü, Grafik Tasarım Programı, Bartın/Türkiye
ORCID ID:0000-0002-7391-2241

Prof. Dr. Meltem KATIRANCI

Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, Ankara/Türkiye
ORCID ID: 0000-0002-8323-8502

Cite As Sanı, M. & Katıranı, M. (2021). "Ahmet Aykanat Ve Karikatürlerinin İncelenmesi", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:6, Issue:30, pp:1590-1608

ÖZET

Sanat yaşantılarının, kültürel değerlerin ve farklı disiplinlerdeki gelişimin küçük birer yansıması ya da sorgulanması şeklinde biçimlenmiş, ancak bazı sanat dalları güncel konularda toplumların yönlendirilmesinde önemli bir rol üstlenmiştir. Karikatür sanatı da toplumu ilgilendiren güncel olayları mizah yoluyla abartılı bir görsellikle yansıtmaktadır. Karikatür sanatı, Türkiye’de 1800’lerde basında yer alan karikatürlerle bilinirken, 21. yüzyılda çoğunlukla basılı, sanal ve sosyal medya da yer alan görsellerle ilişkilendirilmektedir. Türk Sanatı tarihinde Batılılaşma dönemi ile başlayan batı’dan etkilenme süreci Karikatür Sanatı tarihinde de yaşanmış ve pek çok karikatür sanatçısı yetişmiştir. Bu makale, karikatür sanatçısı Ahmet Aykanat’ın kendine has sanat üslubunun, konu tercihlerinin, kullanılan teknik ve malzemelerin, eserin üretimi sürecinde sanatçıyı etkileyen etmenlerin neler olduğunu ve sanatçının karikatür öğretiminde kullandığı öğretim yöntemini belirleyen nitel bir araştırmadır. Çalışma grubu, ödülleri ve alana katkıları nedeniyle örnek bir olay olması bakımından amaçlı örneklem yoluyla Ahmet Aykanat ile sınırlandırılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan görüşme sorularından, sanatçıya ait albümlerden ve medyada sanatçıyı konu edinen haberlerden elde edilmiştir. Görüşme soruları, açık uçlu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile oluşturulmuştur. Görüşme formunda 35 soru sorulmuş, 30’u görüşme öncesinde hazırlanmış, 5 soru ise sanatçı ile görüşme sürecinde spontane oluşturulmuştur. Eser İncelemesi yoluyla eserlerde yer alan metaforlar belirlenmiş, görsel anlatım ve içerik ilişkisi irdelenmiş, incelenen karikatür örnekleri görüşme formundan elde edilen veriler ışığında betimsel analiz yolu ile yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular, sanatçı Ahmet Aykanat tarafından güncel olayların karikatür sanatıyla nasıl yorumlandığını ve eserlerde kullanılan biçim, içerik, renk, tema, teknik ve malzemelerin neler olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Eser İnceleme, Metafor, Ahmet Aykanat, Karikatür, Karikatürist, Sanat.

ABSTRACT

Art has been shaped as a small reflection or questioning of experiences, cultural values and development in different disciplines, but some branches of art have played an important role in guiding societies on current issues. Cartoon art reflects current events that concern the society with an exaggerated visuality through humor. While the art of cartoon is known for the cartoons in the press in the 1800s in Turkey, it is mostly associated with images in print, virtual and social media in the 21st century. The process of being influenced by the West, which started with the Westernization period in the history of Turkish Art, has also been experienced in the history of Cartoon Art and many cartoonists have been trained during this period. This article is qualitative research that determines cartoonist Ahmet Aykanat’s unique art style, subject preferences, techniques and materials used, the factors that affect the artist in the production of the work, and the teaching method used by the artist in cartoon teaching. Through purposive sampling method, the study group is limited with Ahmet Aykanat in terms of being an exemplary case due to his awards and contributions to the field. The data are obtained from the interview questions created by the researcher, the albums of the artist and the news about the artist in the media. Interview questions are created with an open-ended semi-structured interview form. 35 questions are asked in the interview form, 30 of them are prepared in advance, 7 of them are structured during the interview process with the artist. The relationship between metaphor, visual expression and content in the works is examined through the review of the works, and the cartoon samples are interpreted through descriptive analysis in the light of the data obtained from the interview form. The findings not only reveal how the current events are perceived by the artist Ahmet Aykanat with the art of caricature but also the forms, content, colors, themes, techniques and materials used in the works.

Key Words: Analysis of Art Work, Metaphor, Ahmet Aykanat, Cartoon, Cartoonist, Art.

1. GİRİŞ

Sanatın net bir tanımını yapmak mümkün değildir. Sanat kelimesi, zengin fakat karmaşık çağrışımlar yapan bir kelimedir. Bu kelime güzel sanatlar, süslemecilik, resim, hattatlık, müzik, dans, mimarlık, heykeltiricilik, nakkaşlık, dekor, atölye, üslup, eser ve daha birçok kavramı çağrıştırmaktadır (Mülayim, 1994). Sürekli deneyim, derin düşünme ve yaratıcı eylem süreci içinde sanat; bireyin düşünme alanını genişletirken, yaşamını daha anlamlı kılabilen, kişiyi daha değerli hissettirmekte ve yaşanılır bir dünya kurmaya yönelmektedir. Bilim ise olgu ve olaylardan belirli yöntemler ile teorilere ve yasalara ulaşmaya, denetlenebilir bir bilgi üretmeye çalışan, açıklamacı bilgi faaliyetidir (Özlem, 2001). Bu nedenle tıpkı bilim gibi sanat ta bir tabiat yaratmakta ve insanın iç tabiatını güzelleştirmektedir. Bilindiği gibi sanat, sınırsız görünen öznel, duyularla elde edinilen, özel bir bilgi ve deneyim alanıdır. Sanat hakkında ilk tartışmaları

antik dönem düşünürlerinden Platon, (Eflatun) “güzel nedir” sorusuyla başlatmıştır. Antik dönemden 21. Yüzyıla değin sanat ile ilgili pek çok şey söylenmiştir (Aykut, 2012). Örneğin, Tolstoy’a göre sanat; insanın duymuş olduğu duyguyu tekrardan canlandırdıktan sonra bu duyguyu hareket, renk, çizgi, sözcük ya da ses aracılığı ile aktarmaktır (Doğan, 1998). Ya da Albert Dürer’e göre sanat doğanın kendisidir, sanatçı ise bunu çıkarabilecek olan kişidir (Erinç, 1998). Bu anlamda sanatçıların, anlatmak istediklerini kolay ve daha anlaşılır bir şekilde ortaya çıkarabilmek için eserlerinde metaforlara yer verdikleri görülmektedir.

“Metafor” kelimesinin kökeni Yunanca “metaphora” dır ve “aktarma” anlamına gelmektedir (Fischer, 2011). Metafor, temelde anlamın bir sembolden (tenor) bir diğer sembole (the vehicle) aktarımıdır (Morey, 2011). Türkçe karşılığı “mecaz” olarak ifade edilen metafor kelimesinin ifade ettiği gerçek anlamı dışında ilgi veya benzetmeyle başka bir anlamda kullanılmasından meydana gelmektedir (Küleççi, 2011). Metafor kelimesine karşılık olarak “mecaz” dışında benzetme, eğretilme, öğretilme, istiare ve deyim aktarması sözcükleri de kullanılmaktadır (Yıldırım, Şimşek, 2011). Geçmişten günümüze birçok alanda kullanılmış ve kullanılmakta olan metaforlar, dilin anlatmak istediğini kolaylaştırıcı bir görev üstlenmişlerdir. Metaforlar, insanlar arasında anlaşılır ve zengin iletişimin bir unsuru olarak nitelendirilmektedir (Kılcan, 2017). Metaforik düşünceyi kullanan sanatçılar, farklı imgeler arasında kavramsal bağlantılar kurarak izleyiciyi şaşırtırken düşüncelerini dolaylı bir yolla aktarmayı tercih etmektedirler (Bulut Kılıç, Altıntaş, 2016). Bu durum ise, karikatür sanatının mizahi yollara başvurarak güldürürken düşündürülen yapısını akıllara getirmektedir.

Karikatür İtalyanca cartoon kelimesinden gelmekte ve yüklemek, aşırı yüklemek anlamında kullanılmaktadır (Melanlıoğlu, Tayşi, Özdemir, 2012). Karikatürün toplumsal bir silah olarak yazıdan, şiirden ve resimden daha kuvvetli olduğu bir gerçektir. Büyük halk kitlelerine hitap etmek isteyenler için karikatürün en kısa yol olduğu bilinmektedir (Kar,1999). Karikatürün mizah yoluyla insanların dikkatlerini çekebilme özelliğinden öğretimde de faydalanılmaktadır. Eğitim öğretim faaliyetlerinin planlanmasında Karikatür Sanatından destek alınmanın önemine Özer (1994): “...Gerçekçi bir yaklaşımla bakılacak olursa hiçbir araç karikatür kadar öğretimi ilginç kılmaz. Özellikle gelenekselleşmiş mizah anlayışı olan ülkelerde toplumun mizaha yatkınlığından, onların günlük yaşamına giren karikatürden yararlanmamak büyük eksikliktir. Bir kere karikatür görseldir, motivasyon verir, tartışma fırsatı yaratır, tüm konular karikatürle karmaşıklık ve soyutluktan arınır...” cümleleri ile değinmektedir.

Özer’in ifade ettiği gibi karikatürün görsellik, mizahi içerik, sade anlatım ve kolay anlaşılır olma gibi temel özelliklerinin yanısıra çizgi, ironi ve fikir de karikatürün ana unsurlarıdır (Özkanlı, 2006). Her karikatüristin kendine has tarzı vardır ve bu durum bir karikatüristi diğer meslektaşlarından ayırt eden bir özelliktir. Türkiye’nin karikatür sanatçılarından biri olan Ahmet Aykanat, 1992-2000 yılları arasında Bursa Uludağ Üniversitesi Felsefe bölümünde öğretim görevlisi olarak görev yapmıştır. Sanatçı, teknolojik yenilikleri takip ederek, eserlerini güncel tutmuş ve fikirlerini eserlerine büyük bir ustalıkla yansıtmayı başarmıştır.

1.1. Aykanat’ın Eğitimi Sanatçı Kimliği

Resim 1. Karikatür sanatçısı Ahmet Aykanat, 2019.

1950 yılında Alaşehir'in Delemenler köyünde doğan Ahmet Aykanat, Yükseköğrenimini 1974 yılında İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde tamamlamıştır. Uzun yıllar ortaöğretim kurumlarında

felsefe öğretmenliği yapan sanatçı, 1992'de öğretim görevlisi olarak göreve başladığı Bursa Uludağ Üniversitesi'nde, Eğitim Fakültesi öğrencilerine, felsefe, estetik, eğitim felsefesi, öğretmenlik mesleğine giriş ve oluşturduğu programlarla uygulamalı karikatür dersleri vermiştir. Karikatür eğitimciliğine 2000 yılında emekli olduktan sonra da devam eden Aykanat, Bursa'da ilkokullarda ve Beşevler Gençlik Merkezi atölyelerinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Resim 2. Aykanat'ın Öğrencileri ile Çalışma Anı, 2019.

İlk karikatürünün 1969'da yayınlanmasından sonra birçok yerel gazetede eserleri yayınlanan sanatçı 1980'lerde Orhangazi Yenigün, İznik Doğuş, sonraları Yeni Orhangazi gazetelerinde, 1990'larda Bursa Hâkimiyet, Bursa 2000, Hürriyet Bursa gazetelerinde günlük ve haftalık karikatürler çizmiştir. Sanatçıya ait "Çizgi İle" adlı karikatür albümünün yanısıra kendisi ulusal ve uluslararası pekçok önemli ödülün sahibidir ve sayısız karikatür sergileri açmıştır (Kaplanoğlu, 2015). Sanatçının karikatürleri, Hollanda'da Cartoon Movement adlı tüm dünya karikatürcülerine açık olan bir sitede, 2014 ten beri yayınlanmaktadır. 2007 yılında kurulmasına öncülük ettiği Anadolu Karikatürcüler Derneği'nin başkanlığını 12 yıl yürüten Aykanat'ın, üç adet basılı karikatür albümü ve bir CD karikatür albümü bulunmaktadır. Ulusal ve Uluslararası birçok karma serginin yanında KKTC, İtalya, Hollanda ve Güney Kore'de de kişisel sergiler açan sanatçı 65'i uluslararası ve 25'i ulusal olmak üzere toplam 90 adet ödüle layık görülmüştür. Sanatçı, kitaplarını tanıtırken eğitimin tanımını, kendisiyle gerçekleştirilen bir görüşmede, şu sözleri ile ifade etmiştir (Aykanat, 04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi);

14 adet çocuk karikatürleri kitabının koordinatörlüğünü yaptım. ÇEK 3 MART (4 Kitap) Özel Bursa Kültür Okulları (4 Kitap) Beş Evler Gençlik Merkezi Atölyesi "Çizginin Şakası Var" Serisi (6 Kitap). Eğitim, aslında bir canlıyı istenilen davranışa yönelme tekniği, kişiye yaşadığı toplum içerisinde değer kazandırma tutum, yetenek vb. davranışlarını geliştirme sürecidir. Eğitimciliğimin temel amacı da bu süreçte öğrencilerime destek olmak ve onlara yol göstermektir.

Sanat yaşamında üslubundaki değişiklikten söz ederken Aykanat, 1969 yılından bu yana etkilendiği, yeri geldiğinde taklit dahi ettiği sanatçıların olduğunu bu durumun kendisini daha çok geliştirdiğini ve araştırmaya yönelttiğini ifade etmiştir. Dünyaca ünlü karikatüristlerin sergilerine katılarak ve yerinde incelemeler yaparak mesleki gelişimini sağladığını ve mesleğinde elde ettiği başarılarının, öğrencilerine daha fazlasını öğretme noktasında da kendisini motive ettiğini belirtmiştir. Birçok karikatür yarışmasında jüri üyeliği görevlerinde bulunan Aykanat için iyi bir karikatürde olması gerekenler; çizim ve boya problemi olmamalı, yazı olmamalı, konusuna göre anlatımı kolay olmalı, anlatımcı veya afiş mantığında değil esprisi güçlü ve yaratıcı olmalı ve çok bilinen konuları tercih edilmemeli şeklinde özetlenmiştir. Genç çizerlere tavsiye olarak bu işe başlamadan önce kendilerine karikatür nedir? Sorusunu sorup araştırmaları gerektiğini de dile getiren Aykanat, bu işin bir yetenek olmadığını ifade etmiştir. Genç karikatür sanatçılarına, karikatür işinin araştırma, çalışma, mantık ve sevgi işi olduğunu açıklamış doğru ve kolay anlaşılır karikatür tasarlanmasının önemine, karikatür tasarımında arka plandaki simge bilgisinin gerekliliğine, genel kültür bilgisine, çağdaş düşünebilme becerisi geliştirilmesi gerektiğine ve felsefe okumanın önemine değinmiştir (Aykanat, 04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi).

Aykanat eğitim programlarında, temel insan problemlerinin göz ardı edildiğine de değinmiştir. Ayrıca Aykanat'ın 'Yaratıcılığı ve farklı düşünmeyi önemserim. Doğmalardan, basmakalıpçılıktan, at gözlüklerinden kaçınırım' (Aykanat, 04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi) sözlerinden anlaşıldığı gibi sanatçının eğitim anlayışının temelinde insan vardır.

2. YÖNTEM

Makaleye konu olan bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum araştırması deseni ile gerçekleştirilmiştir. Varolan ve örnek olarak belirlenen bir durum farklı, etmenler (sanatçıya ilişkin eğitim durumu, uygulama çalışmaları ve süreci, sergi hazırlıkları sonuçları ve ödüller, öğretim etkinlikleri ve planları vb.) ile bütün olarak ele alınmış ve sanat eserleri bu bütüncül yaklaşım doğrultusunda incelenmiştir. Nitekim nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar süreçler, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri, ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanır (Yıldırım, Şimşek, 2018).

2.1. Evren ve Çalışma Grubu

Ahmet Aykanat'a ait karikatür çalışmalarının tamamı araştırmanın evrenini, sanatçının 1969 sonrası yaklaşık 50 yıl boyunca çizmiş olduğu karikatür çalışmaları ve 1994- İtalya, 27. Morostica "Pleasure (Zevk)" konulu Uluslararası Karikatür Yarışması Birincilik Ödülü alan eseri (Resim16), 1994-Yunus Nadi Karikatür Yarışmasında Birincilik ödülü alan eseri (Resim17), 1988- 9. Uluslararası The Yomiuri Shimbun karikatür yarışmasında Japonya-Jüri özel ödülü alan eseri (Resim18), 2007 yılında Uluslararası 24.Aydın Doğan Karikatür Yarışmasında Başarı ödülü alan eseri (Resim 19) ve 2007 yılında Portekiz'de Uluslararası European Karikatür Yarışmasında derece alan eseri (Resim 20) bu araştırmanın sınırlılığını oluşturmuştur. Ödülleri ve alana katkıları nedeniyle örnek bir olay olması bakımından amaçlı örneklem olarak çalışma grubu sadece Ahmet Aykanat ve Aykanat'a ait ödüllü beş eser (Resim16, 17,18,19,20) ile sınırlandırılmıştır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Durum çalışması kapsamında veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Araştırmacı, önceden hazırladığı konu veya alanlara sadık kalarak hem önceden hazırlanmış soruları sorma hem de bu sorular konusunda daha ayrıntılı bilgi alma amacıyla ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir. Soruların veya konuların belirli bir öncelik sırasına konulması zorunlu değildir. Görüşme formu, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların, soruların ve kapsamın güvence altına alınması için geliştirilmiş bir yöntemdir. Görüşmeci, görüşme sırasında soruların cümle yapısını ve sırasını değiştirebilir, bazı konuların ayrıntısına girebilir veya daha çok sohbet tarzı bir yöntem benimseyebilir (Yıldırım, Şimşek, 2000). Bu bağlamda açık uçlu 30 soru görüşme öncesinde bir uzman yardımıyla hazırlanmış ve 5 soru görüşme sürecinde araştırmacı tarafından oluşturularak görüşme sırasında sanatçıya yöneltilmiştir. Açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşme sorularından elde edilen yanıtlar betimsel analiz yolu ile incelenmiştir. İncelenen bu veriler kaynak tarama yoluyla elde edilmiş sanatçı bilgileri ve eserlerde belirlenen görsel metaforlar aracılığıyla yorumlanmıştır. Ayrıca sergi kataloglarından, sanatçı albümlerinden ve medyada sanatçıyı konu edinen haberlerden de sanatçıya ait bilgilere ulaşılmıştır.

2.3. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi, 'Ahmet Aykanat'ın Eserleri nasıl okunmalıdır?'. Bu problem cümlesi, belirlenen iki alt problem ışığında yanıtlanmıştır. Alt problemler:

- ✓ Aykanat kimdir? ve Aykanat'ın Karikatür Öğretim Yöntemi nasıldır?
- ✓ Aykanat'ın Eserlerinde Metafor, Görsel Anlatım ve İçerik İlişkisi nasıldır?

3. BULGULAR ve YORUM

3.1. Aykanat'ın Karikatür Öğretimi ve Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorum

Görsel anlatım dillerinden biri olan karikatür, toplum içinde gülümseten, güldüren ve düşündürülen yönüyle bilinmektedir. Alsaç (1994, s.7)'e göre karikatür; insanların, olayların, varlıkların, duyu ve düşüncelerin doğaya ters düşen ve çelişen gülünç yanlarını yakalayıp bunları yazıyla destekli, abartılı çizimlerle anlatan bir sanattır. Aykanat'a göre ise karikatür (04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi)

İnsan davranışlarını tutanak noktası yaparak irreal, şaşırtan, beklenmeyeni ortaya koyan, farklı düşündürülen ve bundan dolayı komikliği açığa çıkaran bir resim türüdür. Seyredilen kısmı yani objeksiyonu göz ardı edilir, asıl önemli olan anlaşılmasıdır, objektivasyondur. Simge olmuş resimsel,

grafiksel kavramlarla oluşan özel bir resim dili ile bizi şaşırtan mizahi görsellerin bizde estetik haz uyandırmasına Karikatür diyebiliriz. Buradaki hoşlanma seyretme tavrı ile değil daha çok kişilik örüntümüz ile ilişkilendirilebilir. Buradaki kişilikten kastım aldığımız eğitim, dünya görüşümüz, özgürlük ölçütümüz, çağdaş yaşayabilme vs. olarak düşünülebilir. Karikatürün bizim kişilik formumuzun oluşmasına katkı veren bir yapısı olduğu kanısındayım. Örneğin; karikatür eğitimi alan öğrencilerde zamanla olumlu kişilik davranışları oluşuyor.

Aykanat'ın da bahsettiği gibi farklı seviyelerde karikatür sanatı ile iş birliği içinde planlanan eğitim süreçlerinde karikatür'ün çocuklar üzerinde olumlu etkiler bıraktığı düşünülebilir. Karikatür sanatı, öğrencilerin eleştirel düşünme ve sorun çözme becerisini geliştirirken, onların kendini ifade edebilmesine, özgürce düşünebilmesine ve düşleyebilmesine, duygu ve düşüncelerini sözlü ve yazılı olarak anlatabilmesine olanak sağlamaktadır (Uslu, 2007).

Resim 3. Aykanat'ın Öğrencileri ile Çalışma Anı, 2019.

Karikatürler, sınıf tartışmalarını başlatmaya, çok disiplinli dersleri desteklemeye, düz anlatıma dayalı dersleri görselleştirmeye, yüksek düzeydeki soruları desteklemeye ve özgün değerlendirmeye bir temel sağlamaya oldukça uygundur (Heitzmann,1998; Akt. Altun, 2009). Aykanat karikatür konusunun önemini, çalışmış olduğu kurumlarda çocuklara vermiş olduğu karikatür eğitimini ve Türkiyede karikatür eğitiminin yerini şu sözlerle dile getirmiştir (04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi):

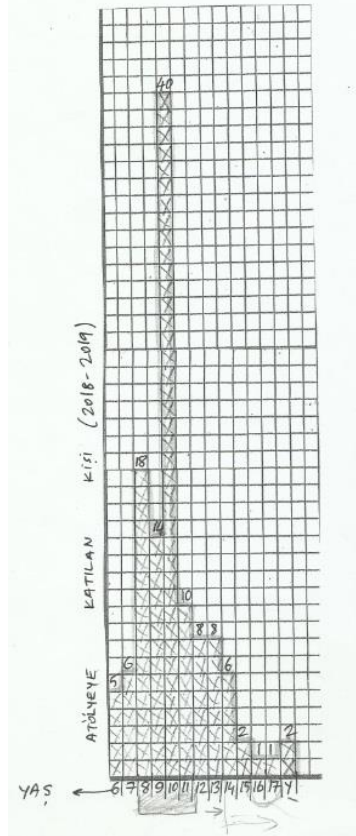
27 yıllık karikatür eğitimciliğim süresinde yaş grubu olarak karikatür eğitimine en fazla katılım 9-10-11 yaş olmuştur. Özellikle 10 yaşındaki çocuklar tüm öğrencilerin %40'ını oluşturmaktadır. Son yıllarda ülkemizde özel okullara doğru bir kayma oldu. Devlet okullarının yetersizliği buna neden olabilir tabi ki. Örneğin Bursa Nilüfer'de özel okul sayısı 334. Bu tür okullar da kulüp şeklinde karikatür etkinlikleri yapılmaktadır. Karikatür kulüplerinde de sanat etkinlikleri yapılıyor. Oyun dönemlerinin başladığı egosantrik dönem sonrası (yani 8 yaş) karikatüre yönelebiliyorlar. Kısıtlı simgelerle karikatürün mantığını kavrayabiliyorlar, örneğin karikatür sanatını öğretmeye çoğunlukla Issız ada ile başlayabiliyoruz.

Resim 4. Aykanat, Eskiz, 2019.

Öğrenciler hiç kimsenin olmadığı denizin ortasındaki ıssız bir Ada'da ne olursa komik olur sorusu ile başlayıp karikatürü oluşturuyorlar. En çok da Issız Ada'da televizyon olursa ne olur çiziyorlar. Çocuklar

anlaşılır, bilinen basit birkaç simge ile 8 yaşında karikatüre başlayabilirler. Karikatür eğitimi yaptığım kurumlar içinde okullar önemli bir yer tutuyor. Daha çok ilk ve ortaokul'lara derslere girdim. Bunlar bir yıl süreli programlı ve haftada 2 ders saati olarak yapıldı. Belediyelere bağlı atölyelerde sürdürülebilir atölyeler şeklinde de ders yaptım. Örneğin 8 yıldır devam eden öğrencilerimiz var, daha çok 8-10 yaş aralığındaki çocuklar çoğunluktadır. Beşevler Gençlik Merkezi'ne devam eden öğrencilerin yaş grafiği ise aşağıdadır (Bkz. Resim 5).

Resim 5. Aykanat, 106 Öğrenciye ait Yaş Grafiği, 2019.

Resim 5'te görülen ve Aykanat tarafından 106 öğrenciye yönelik hazırlanan yaş grafiğinden anlaşıldığı gibi 2018-2019 eğitim öğretim yılında Aykanat'ın Karikatür Atölyesine en az katılımın 16-17 yaş grubundan ve en çok katılımın da 10 yaş grubundan olduğu belirlenmiştir.

Aykanat'ın Karikatür atölye programı özetle;

- ✓ A-Karikatürün Tanımı
- ✓ B-Çizim Malzemeleri
- ✓ C-Nasıl Çizildiği
- ✓ D-Espri ve imge bulma çalışması
- ✓ E-Çizim uygulaması, şeklinde hazırlanmıştır.

Her sanatçının eserlerinin ortaya çıkış serüvenleri birbirinden farklıdır. Sanatçının zihninde yatan sanat tanımı kişiseldir ve doğal olarak sanatçı kendi sanat görüşüne uygun sanat eserleri ortaya koymaktadır. Sanatçı, sanat eserini ortaya koyarken içinden çıktığı, yetiştiği, etkilendiği toplumun bir parçasını da temsil etmektedir. Millî konulara değinmese bile sanatçı, içinden çıktığı milletin bir sentezidir. En basit örneğiyle kendini ifade etmek için seçtiği kelimeler bile, sanatçıyı bir zümreye bağlamaktadır (Okcu, Tatçı, 2020). Ahmet Aykanat da eserlerinin nasıl ortaya çıktığını, nelerden etkilendiğini ve hangi teknikleri kullandığını şu sözler ile dile getirmiştir (04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi):

Portre veya editoryal karikatür için konu önceden verilir. Özellikle editöryel karikatürde bir metin, haber veya olay vardır. Genelde balonlu çizilir çünkü okuyucular karikatürü seyretmezler anlamaya çalışırlar hangi olaya kinaye yaptığınızı balonlar veya alt yazılarla açıklarsınız.

Her zaman seyredilip, evrensel denilen herkes için oluşturulan gag (işlenecek konunun tek bir çizim ile ifade edilmesi) karikatürleri veya bir editör kaygısı gütmeyen yapılan karikatürlerimi oluştururken önce konuyu belirlerim; örneğin “günah (alfa) çıkarma kabini” adlı eserde bu kabin birinci simgedir. Ben buna Alfa simge diyorum, sonra diğer simgeleri oluşturuyorum. Günah çıkaran kişi, papaz veya yardımcı simgeler. Yaşadığımız çağ ve bu çağın baş araçları, değişimler, modern hayat, teknolojik yenilikler, fiziki dünya. Bunun bizi güldürmesi veya şaşırtması için bir karşıt dünya olmalıdır, oda metafiziktir. Günah çıkartma eylemi Suje ‘obje’ interpretasyonu (ilişki) inancın sağladığı bir bilgi çeşididir. 18yy.’da Kant’ın ‘kendi aklını kullan sözüyle oluşan aydınlanma çağına kadar’ sağlam bir bilgi kabul edilen inanç bilgisi bu özelliğini yitirmiştir. Bu bilgi türünde ısrar edenler birden yok olmamış insanoğluna kene gibi yapışıp onun gelişimine ket vurmaya devam etmiştir.

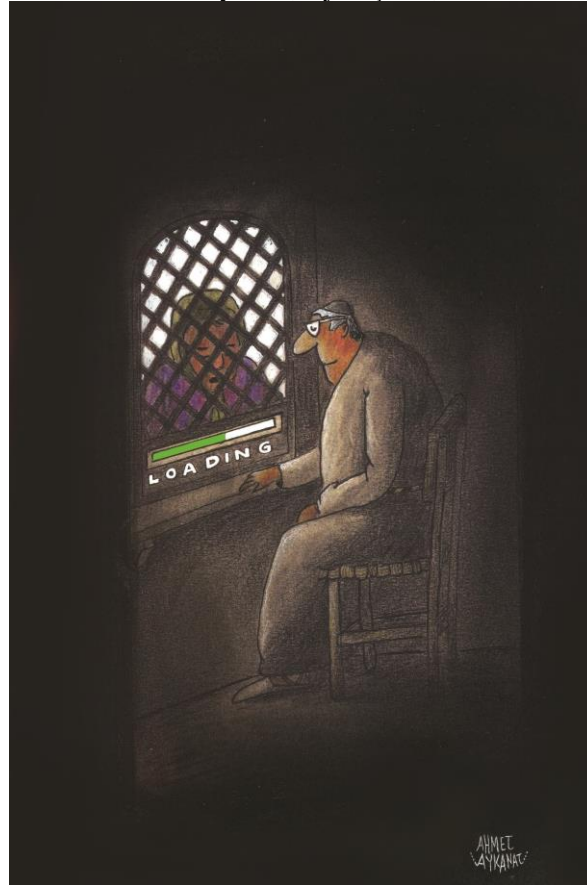
Karikatürün özünde şaşırtmanın yanında bundan türeyen bir hiciv, kinaye veya metafor da vardır. Bunu oluşturma noktasında tutucu bir kafaya ancak çağdaş bir simge ile karşı koyabileceğinizi unutmayın.

Günah çıkaran papazın hızlı bir yaşamı var çünkü çağdaş bir insan, mesleğini yapıyor, modern olmak zorunda, kimse kimsenin zamanını çalamaz. O halde zamanını iyi kullanmak için kum saati veya güneş saati veya loading (yükleniyor) simgesi kullanılmalıdır (bu çizmek için tercih edilen karaktere uyacaktır)

LOADING...

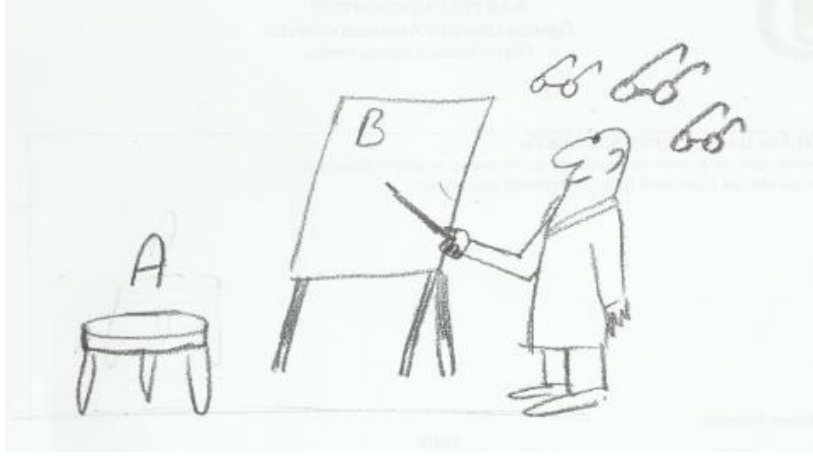

Resim 6. Aykanat, dijital çizim, 2019.

Resim 7. Aydın Doğan Karikatür Yarışması, Sergileme Ödülü, 2011 (Sanatçı Arşivi,2019)

Aykanat, Karikatür tasarlama sürecinin işlem basamaklarını ve Alfa simge kavramının önemini göz doktoru ve muayenehanesi örneği ile de açıklamaya çalışmıştır (04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi):

Resim 8. Aykanat, Eskiz, 2019.

A'ya ne çizersek

B'de ne olur.

A--->Maymun

B--->Muz

A--->?

B--->?

A ile B arasında mantıksal bir bağ olması gerekir. A'nın özellikleri tüm insanlar tarafından ne kadar çok bilinir, tanınırsa o simgeye bağlı olan B simgesi de o ölçüde bilinir. Örneğin A simgesine öküz oturtursak

A---> Öküz (Türkiye'de Komik olarak algılanır)

B---> Tren

A---> Öküz (Dünya'da Komik olarak algılanır)

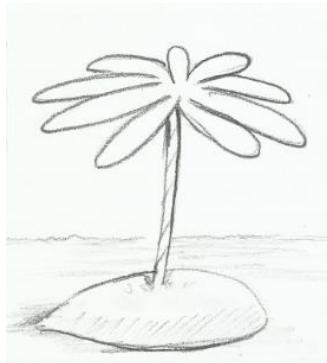
B---> Saman

A---> Öküz

B--->?

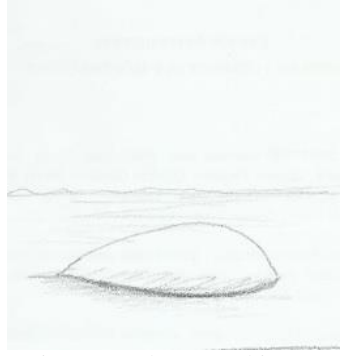
Bazı ülkeler buraya kültürlerine göre simgeler koyabilir. O halde karikatür tasarlarken öncelikle kültürümüzde var olan, herkesçe bilinen adeta bir görsel dil olmuş olan simgeler bilinmelidir. Karikatür seyircisi bu simgeleri bilmek zorundadır, eğitilmelidir, yoksa karikatürü anlayamaz. Karikatürcü ise, ne kadar çok simge bilirse karikatür diline o kadar çok hâkim olur. Simgelerin zamanla kavram haline gelmesi ise çizerin işini kolaylaştırır.

Örneğin ıssız bir ada nasıl çizilir?

Resim 9. Aykanat, Eskiz, 2019.

(Issız Ada Resim) A---> Doğru çizimi çünkü ıssız bir adadaki ağaç geniş yapraklı olmaktadır yoksa ıssız ada olmaz

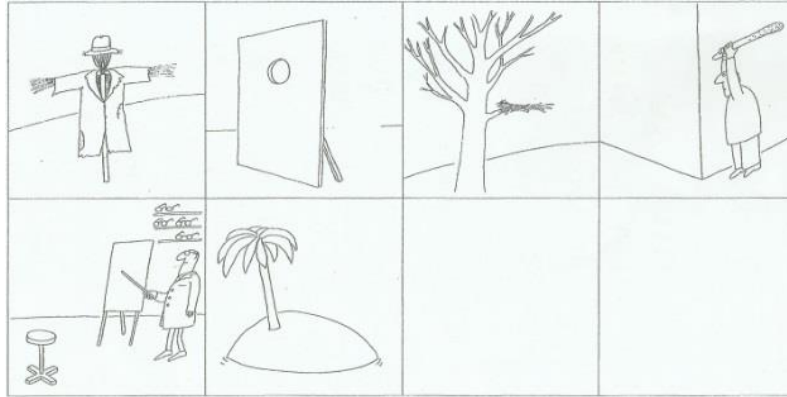

Resim 10. Aykanat, Eskiz, 2019.

(Issız Ada Resim) B ---> Yanlış çünkü geniş yapraklı ağaç yok. İzleyici eksik bilgilendirilmiş olur.

A çizimi artık ıssız ada (yani görsel bir kavram) olmuştur.

Aykanat'ın da ifade ettiği gibi kültürel imgelerin tasarımda yorumlanması görsel kültür imgelerini oluşturmaktadır. Görsel kültür imgelerinin algılanması ve anlamlandırılması için karikatür eğitiminin gerekliliği savunulmuştur. Sanatçı tarafından karikatür öğretimi sürecinde kullanılmak üzere çizilen Alfa Simge Örnekleri, Resim'11 de yer almaktadır. Görsel imgelerin belirlenmesinde sanatçı tercihleri konusunda karikatür imgesi oluştururken real bir dayanak noktası olması gerektiğini vurgulayan Aykanat, malzeme ve tekniğin önemine de değinmiş vesözlerini şu cümleler ile açıklamıştır (04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi):

Resim 11. Aykanat, Eskiz, 2019.

Mimari'de mekân, heykelde taş, bronz, tahta vs. resimde boya, tuval, şiirde sözcükler, anlam, müzikte ses gibi, karikatür için de seyredilecek bir görsellik (görsel tasarım) gerekli. Bunu oluşturmak için, yani objektivasyonu, tinsel açılımı en etkin şekilde sağlamak için her türlü boya, tarama (teknik), fotoğraf (sanatsal malzeme, materyal) ya da 3 boyutlu malzeme kullanılabilir. Ben daha çok anlatımı güçlü kılacak teknikleri seçiyorum. Bu kişiye göre de değişebiliyor.

Resim 12. Sanatçının Çalışmalarına Ait Teknik Ayrıntı, 2019.

Resim 13. Sanatçının Çalışmalarına Ait Teknik Ayrıntı, 2019.

Karikatürün tasarlanması sürecinde konuyu ya da mesajı vurgulamak için konu ve konuya uygun imge tercihleri ve dikkatleri imgelere yoğunlaştıran malzeme ve teknik tercihler kadar renk tercihleri de etkilidir. Bilim insanları ve sanatçılar, renk ile ilgili çeşitli teoriler geliştirmiş ya da birbirinden farklı deneysel süreçlerde renge ilişkin farklı görüşleri görselleştirerek deneyimlemişlerdir. Tüm bu gelişmeler ışığında sanatta farklı renkli ya da renkçi anlatım biçimleri görülmüştür. Renk, sanatçının ana malzemesi olarak somuttan soyuta geçen süreçte etkili bir ifade dili olmuştur (Bingöl, Çevik, 2019). Karikatür sanatçısı Aykanat tercih ettiği renkleri ve nedenlerini şu sözler ile ifade etmiştir (04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi):

Daha çok pastel renkleri kullanırım ama karikatürlerime göre renklendirmek gerekir. Bazen siyah-beyaz daha etkili olur. Örneğin (vip-polis) karikatürümde olduğu gibi, mavi-yeşil gibi soğuk veya çiğ renkleri kullanmamaya çalışırım, arka fonu kırık pastel siyah ile boyarım. Bazı karikatürlerimde geçişli koyu fon kullandığımda anlatımın güçlendiğini fark ettim. Koyu renk görkemli, fantastik bir dünyayı simgeler veya o izlenimi verirken imge, komikliği oluşturan bir simgeyse buna karşı olma eyleminde imge daha ayakları yere basan insancıl bir yapıya bürünür.

Resim 14. Sanatçının Çalışmalarına Ait Teknik Ayrıntı, 2019.

Teknolojinin ve bilimin yüksek seviyede olduğu dönemlerde yazılı bilgiye ve görsel verilere ulaşmanın sınırsız yolları olduğu bilinmektedir. 21. Yüzyılda da sanatçıların kendilerine özgü sanat üsluplarının incelenmesi ve yorumlanması sanatçıya birebir ulaşmaksızın da mümkün olmuştur. Ancak sanatçı ile yüzyüze görüşme imkanının sağlanması pek çok verinin doğru yorumlanmasına imkân tanımaktadır. Aykanat'ın eserleri incelendiğinde insan figürlerine sıkça yer verdiği belirlenmiştir.

Resim 15. Sanatçının Çalışmalarına Ait Teknik Ayrıntı, 2019.

Aykanat, sosyal bir varlık olan insanın terbiyeye ihtiyacı olduğunu, karikatürün de bunu sağlayabildiğini düşünmektedir. İnsan figürleri kullanarak izleyicinin daha rahat empati kurabileceğini düşünen sanatçı, özellikle insana ait temel problemleri, çevre, hukuk(suzluk) politikacıların veya hâkim sınıfların, soylu soysuzların, dünyayı acımasızca yok edenlerin, savaş çıkaranların, insanları kandıranların, metafizik hayatı gerçek hayatmış gibi gösterip çıkar sağlayanların, insanların kanını emen sahtekârların, ırkçıların, dünyadaki sınıf düzenini korumak için metafizik yalanlar üretenlerin, vb. gibi konulara ağırlık verdiğini ifade etmiştir. Aykanat Türkiye’de karikatür alanında 12 yıllık bir tecrübeyle halen faaliyetlerini sürdüren, özellikle karikatür camiası içerisinde birçok kişi tarafından bilinen, Kürşat Zaman, Halit Kurtulmuş, Mehmet Kahraman ve Yüksel Cengiz gibi birçok ünlü karikatüristin de üye olduğu “Anadolu Karikatürcüler Derneği” nin başkanlığını 10 yıldan fazla yürütmüştür. Aykanat, karikatür sanatının, Türkiye’deki durumunu şu şekilde özetlemiştir (04.05.2019, Bursa Beşevler Gençlik Merkezi):

12 yıl kurucu başkanlığını yaptım (2007-2019) yaklaşık 70 üyeli bir dernek oluştu. Birbirimizi eğitmek ve gelişmek adına kurulan derneğimiz gereken başarıyı gösteremedi. Çünkü hem meslektaş hem rakip olunamıyor. Ayrıca kuruluşumuzun hemen akabinde internet yaygınlaştı, gazeteler, dergiler karikatürcüleri kovdular, yeni bir dönem başladı: “sosyal medya” uzun yıllar (1870’den beri) editöryal karikatür sanıldı, 1970’lerden sonra ülkemizde editöryal karikatürün bir başka çeşidi olan “mizah dergilerinin” saltanatları 40 yıl sürdü sosyal medya onları da bitirdi. Ancak “dergi karikatürcülüğü” hala karikatür sanılmakta. İnsanlarımızda böyle bir yanlış bilgi oluştu. Son yıllarda yarışmalar artık çok az kalan karikatürcülerin mesleki yaşam alanı oldu. Ayrıca karikatür eğitimciliği yayılmaya başladı. Örneğin; Bursa Nilüfer Beşevler Gençlik Merkezi’nde binden fazla öğrenciye programlı (34 hafta 68 saatlik) dersler verildi, şu an 125 öğrenci 13 grup olarak Mehmet Kahraman ve benim tarafımdan eğitim almaktalar. Okullara da derslere gidiyoruz. 14 adet çocuk karikatürlerinden oluşan albümün koordinatörlüğünü yaptım.

Daha çok amatör karikatürcüler eserlerini sosyal medyada yayınlayıp eserlerini göstermeye çalışmaktalar. Bilgisayar ortamındaki oyunlar birçok insanın ilgisini çekmekte, Youtube gibi ortamlarda yayınlanan şaşırtıcı videolar neredeyse karikatürün yerini almakta, karikatür gelecekte ister istemez şekil değiştirecek. Bildiğimiz karikatür biter gibime geliyor.

21. Yüzyılda bilgisayarın sahip olduğu yazılım sistemlerinin büyük çoğunluğunun cep telefonlarına taşınması; fotoğraf makinasının o eşsiz anları yakalama görevinin de artık cep telefonları aracılığıyla

rahatlıkla yapılabiliyor olması ya da küçük boyutlu fotokopi makinalarının yerini dijital baskı makinalarına bırakması gibi teknoloji ve bilim çağının getirdiği pek çok yenilik aslında bazı sektörlere ya da alanlara gelecek kaygısı yaşatabilmektedir. Bazı insanların çağın salgın hastalıklarından biri olarak tanımladığı sanal iletişim platformları aslında bazıları için haber ve bilgi kaynağı anlamına da gelmektedir. Sanatçının dikkat çektiği gibi bu platformlarda sıkça karşılaşılan ve çoğunlukla gündelik olaylara göndermede, serzenişte ya da eleştiride bulunan görsel videolar her yaşta insanın ilgisini çekmektedir. Pek çok alanda olduğu gibi karikatür sanatında da yaşanan benzeri gelişmeler Aykanat'ın karikatür sanatının geleceği konusundaki kaygılarının da sebebidir.

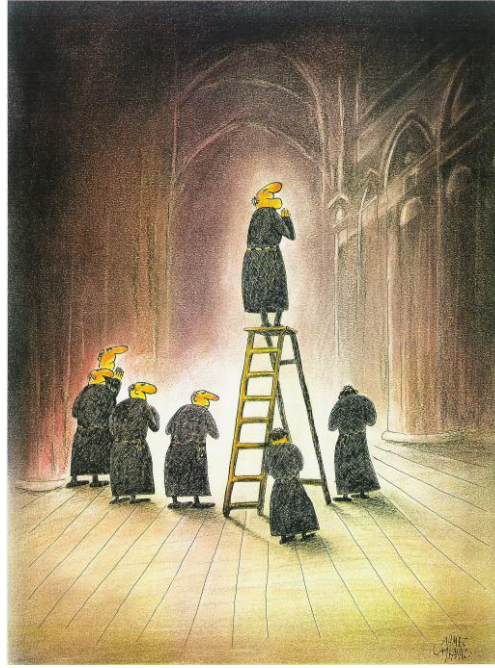
3.2. Aykanat'ın Eserlerinde Metafor, Görsel Anlatım ve İçerik İlişisine Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu bölümde karikatür sanatçısı Ahmet Aykanat'ın 1969 yılından sonra yapmış olduğu karikatürlerden farklı konularda beş örnek seçilmiş ve bu örnekler üzerinde sanatçının çalışmalarında kullandığı metaforik unsurlar incelenmiştir.

Resim 16. Aykanat, 27. Morostica Uluslararası Karikatür Yarışması, Birincilik Ödülü, “Pleasure (Zevk)”, İtalya, 1994 (Sanatçı Arşivi, 2019).

Resim 16’da sanatçının 1994 yılında İtalya’da düzenlenen Uluslararası 27.Morostica Karikatür yarışmasında konusu “Pleasure (Zevk)” olarak belirlenen ve birincilik ödülüne layık görülen eseri yer almaktadır. Bu eserde dikkat çeken imgeler: takma kol, dördü kadın biri erkek olmak üzere beş figür, bir ağaç, ay ve gökyüzü; konu Pleasure (zevk) olarak belirlenmiş; kullanılan baskın renkler: öncelikle siyah daha sonra beyaz ve mavidir; kompozisyon: dikey bir ağaç olmasına rağmen dikkat çeken ağaç gövdesi ve beş figür eserin merkezine yerleştirilmiştir; ışık gölge kullanımı: çalışmada ışık kaynağı figürlerin mehtaba baktığı yönden yani karşılarından gelmektedir. Sanatçı, özellikle merkezde anlatılan olaya dikkat çekmek için siyah-beyaz bir kontrastlık yaratmıştır. Eserde dikkat çeken metaforlar: Mehtaba çıkan âşık, dört sevgilisi ve takma eldir. Âşık mehtabı seyretmek için yanına 4 kadın alırsa mehtapta ancak takma bir elle sevgililerine sarılabilir. Sevgiliye sarılmak ve mehtabı seyretmek doğal bir olgudur. Yapay olan yani insan yapısına (Sosyal-Biyolojik) ters olan ise politizm’dir. Çokeşlilik buradaki poligami durumudur ve eser bu duruma dikkat çekerek ahlak kavramına da göndermede bulunmaktadır. Bilindiği gibi en basit ifadeyle ahlak, bireyin diğer toplumsal düzen kurallarının etkisi olmadan kendini denetlemesi ve bir tür kendisine hâkim olmasıdır (Usta, 2011). Konu, içerik ve biçim arasındaki ilişki incelendiğinde; eserde aşığın sevgililerine sarılmak için yapay bir el kullanmak durumunda resmedilmesi dikkat çekicidir. Karikatür sanatçısı da bu yapay görüntüyü metafor olarak kullanmıştır. Böylelikle izleyiciyi çok eşlilik konusunda haberdar ederek, farkındalık oluşturmuş ve bu durumun insanın doğal yapısına ve ahlaki değerlerine ters olduğunu takma el imgesi ile vurgulamıştır.

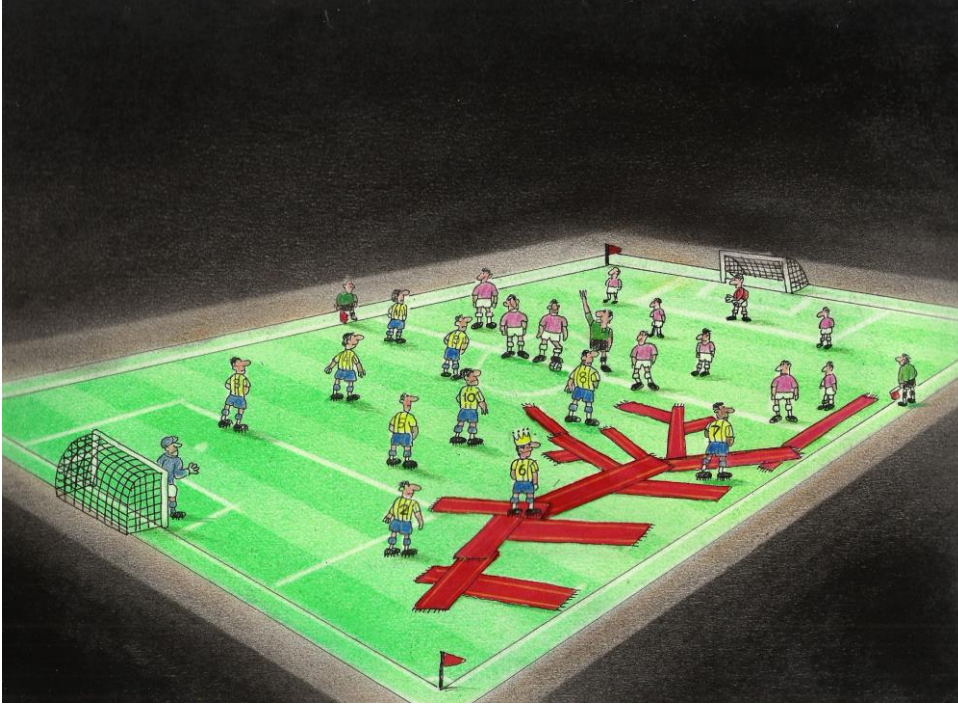
Resim 17. Aykanat, Yunus Nadi Karikatür Yarışması, Birincilik ödülü, 1994, (Sanatçı Arşivi, 2019).

1994 yılında gerçekleştirilen Yunus Nadi Ulusal Karikatür Yarışmasında birincilik ödülü alan bu eserde yer alan imgeler: merdiven, kilise ve yedi erkek figürüdür. Dua eden papazlar eserin konusunu oluşturmuştur. Eserde ağırlıklı olarak kahverengi ve tonları, sarı ve siyah renkler kullanılmıştır. Merkezi kompozisyona yerleştirilmiş yedi papazdan oluşan dua sahnesi dikkat çekmektedir. Eserde ışık ve gölge kullanımı incelendiğinde, sanatçının araştırma kapsamında incelenen diğer eserlerinde de olduğu gibi ışık çoğunlukla merkezde kompozisyonu daha iyi ortaya çıkarmak için kullanılmıştır. Gölge ise arka fonda baskındır. Eserde dikkat çeken metaforlar, “Dua eden papazlar”dır ve edilen duanın etkinliği Alfa Simge olarak belirlenmiştir. Diğer bir metafor ise resim 17’de de görüldüğü gibi “Merdiven” imgesidir. Yaşam içinde çok sık kullanılan, perdeleri takmak, yüksek bir yere çıkmak, çivi çakmak, ampül değiştirmek gibi günlük işlerde kolaylık sağlamak için kullanılan basit bir araçtır. Tüm bunlar gerçeklidir. Buradaki komedi ise, metafizik anlamda kaliteli, görkemli dua ile fiziki olan merdiven simgelerinin birlikteliği ile oluşturulmuştur. Konu, içerik arasındaki ilişki incelendiğinde; altı papaz imgesinin, aynı düzlemde dua ederek görselleştirilmiş olması ve bu bütünlüğe karşı bir papaz imgesinin merdiven imgesi aracılığıyla diğerlerine göre daha yüksekte görselleştirilmesi dikkat çekicidir. Buradaki metafor aslında papazlardan birinin diğerlerine göre daha yükseğe çıkarak daha kaliteli ve görkemli dua etme düşüncesindedir ve imgeler bunu yansıtacak şekilde görselleştirilmiştir.

Resim 18. Aykanat, 9. Yomiuri Shimbun Karikatür Yarışması, Jüri Özel Ödülü, Japonya, 1988 (Sanatçı Arşivi, 2019).

Resim 18’de, sanatçının Japonya’da 1988 yılında 9. Yomiuri Shimbun karikatür yarışmasında Jüri Özel Ödülü alan eseri yer almaktadır. Bu eserde görünen imgeler: Sıralı bir şekilde yürüyen asker figürleri, yerde sürünen bayrak ve Yomiuri Shimbun Zafer abidesidir. Eserin konusu, resmi bir geçit törenidir; kullanılan baskın renkler: Yeşil, sarı ve siyahtır. Savaşı kaybedenlerin zafer abidesinin yanından geçtikleri sahne eser yüzeyine diyagonal olarak yerleştirilmiş bir kompozisyon dikkat çekicidir. Eserde ışık ve gölge uygulaması incelendiğinde merkezden yayılan yapay bir ışık kaynağının oluşturulduğu görülmektedir. Bu eser ışık-gölge dağılımı bakımından sanatçının diğer eserleri ile karşılaştırıldığında, arka fonda ya da figürlerde kullanılan koyu gölgelerin bu eserde tercih edilmediği gözlemlenmiştir. Eserde dikkat çeken metafor: “Abidenin yanından geçme eyleminin görselidir”. Konu, içerik ve biçim arasındaki ilişki incelendiğinde; Yomiuri Shimbun Zafer abidesinin dikkat çektiği eserde, sadece zafer kazananların abidenin altından geçebileceği düşüncesi vurgulanmıştır. Askerin sıradışı davranışı savaş sonrası resmi geçit yapma isteği, metafor olarak kullanılan yandan geçme eylemi ile askerler hem resmi geçitlerini yapmakta hem de yenilgiye uğrayan askerlerin resmi geçidine çözüm getirmektedir.

Resim 19. Aykanat, Uluslararası 24.Aydın Doğan Karikatür Yarışması, Başarı Ödülü, 2007 (Sanatçı Arşivi, 2019).

Resim 19’da sanatçının 2007 yılında Uluslararası 24. Aydın Doğan Karikatür Yarışmasında 91 ülkeden katılan 1218 eser arasından Başarı ödülüne layık görülmüş eseri yer almaktadır. Bu eserde yer alan imgeler: Futbol sahası, kırmızı halı, kral ve diğer figürlerdir. Eserin konusu: Kral futbol oynarsa. Kullanılan baskın renkler: Yeşil, kırmızı ve siyahtır. Eserde merkezde diyagonal yerleştirilmiş bir kompozisyon hakimdir. Özellikle merkezde, olayın gerçekleştiği futbol sahası üzerinde yapay bir ışıkla, arka plan ise olaya dikkat çekme amacıyla koyu renkte bir gölge ile tasarlanmıştır. Buradaki metafor kralın futbol sahasında bile her yere kırmızı halı üzerinde gitmesi eyleminin görselleştirilmesidir. Konu, içerik ve biçim arasındaki ilişki incelendiğinde; eserde, yeşil zemin üzerine yerleştirilen kırmızı halının egemen olduğu ve yeşil renk ile resmedilen halı sahanın bir film karesini ya da film afişini anımsatan siyah flu bir zemin üzerine yerleştirildiği görülmektedir. İzleyiciyi düşünmeye sevkeden olay, bir oyuncu olarak futbol sahasına çıkan kral imgesi ile ilgilidir. Ancak kralın, sahada bile bir oyuncu olarak hareket edemediği ve kralın hareket alanının kırmızı halı üzerinde, sadece halının yerleştirildiği alanlarda olabileceği vurgulanmıştır.

Resim 20. Aykanat, Uluslararası European Karikatür Yarışması, Derece, Portekiz, 2007 (Sanatçı Arşivi, 2019).

Resim 20’de, sanatçının 2007 yılında Portekiz’de düzenlenen Uluslararası European Karikatür Yarışması’ndan derece alan eseri yer almaktadır. Bu eserde dikkat çeken imgeler: zeminde halı olduğu izlenimi uyandıran kırmızı şerit, bu şeridin üzerine yerleştirilen kalkanlar, kalkanların ardına gizlenerek yeşil renk ile betimlenen askerler, konuşma baloncuğunun içine yerleştirilen ‘Welcome to Islam’ notu ve konuşma baloncuğunun altında birbirlerine doğru hareket eden iki din adamı figürüdür. Eserde, korku içinde gerçekleşmekte olan resmi bir görüşme anı konu olarak ele alınmıştır. Çoğunlukla siyah ve gri tonların kullanıldığı eserde kırmızı renk baskındır. Figürler aracılığıyla betimlenen olayın, görsel olarak eserin merkezine yatay yerleştirildiği görülmektedir. Konuşma baloncuğunda ve kalkanların arasından çıkan figürde beyaz ile renklendirilen yapay bir ışık ve arka fonda kompozisyonun üst kısmında koyu gölgelendirmeler kullanılmıştır. Eserde dikkat çeken metaforlar, “iki din adamının görüşmesinde alınan güvenlik önlemleri ve Welcome to Islam konuşma baloncuğu” dur. Konu, içerik ve biçim arasındaki ilişki incelendiğinde; sanatçının eserde Hristiyan lideri Papa’nın Türkiye’ye yapmış olduğu ziyaret ve bu ziyarette uğramış olduğu saldırıya dikkat çektiği görülmektedir. Bu saldırı girişimi haber kaynaklarında; binlerce kişinin önünde hedef alınan kişi, Hristiyan Katolik dünyasının Ruhani lideri Papa’dır. Ona saldıran kişi ise bir Türk’tür şeklinde yer almıştır (CNN Türk, 2020). Nitekim bu haberden esinlenerek sanatçı tarafından gerçekleştirilen karikatür karesinde ziyaret, aşırı güvenlik önlemleri altında görsel olarak betimlenmiştir. Burada korku ve korku karşısında abartılı koruma ordusu ile hareket etme doğal bir eylemdir ve izleyiciyi yormamaktadır. Ancak kendini müslümanlığa ya da müslümanlara karşı korumaya alan bir grubu İslamiyet’e hoş geldiniz sözleri ile karşılama eylemi aslında doğal olmayan bir eylemdir ve düşündürücüdür. İslam dininin, sevgi ve hoşgörü gibi pek çok güzel değere işaret ettiği bilinmesine rağmen, evet sizin yaşadıklarınız İslamiyetin gereğidir, İslamiyet budur ve sizler de Müslüman topraklardasınız korkmakta haklısınız gibi tam tersine düşündürücü bir mesaj, görsel olarak betimlenmiştir. Bu eserde İslam dinini korkulması gereken bir din olarak gösterme eylemi dikkat çekicidir. Eser, izleyiciyi İslam dininin temelleri, doğru anlaşılması ve yaşatılması noktasında da düşünmeye sevketmektedir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Sanatçıyı tanıyabilmek ve sanatına anlam verebilmek için sanatçıyı yaşadığı toplum içerisinde, içinde bulunduğu dönemin ekonomik, sosyal ve politik olayları ile, önceki dönem sanat olayları da dâhil olmak üzere tüm boyutlarıyla ele almak gerektiği bilinmektedir. Sanatçı, dönemin kültürel anlayışından özgün bir sanat ortamı yaratırken geçmişinde meydana gelmiş olgulardan da referanslar kullanabilmektedir (Katırcı, Adam, 2017). Araştırmaya konu olan karikatür sanatçısı Ahmet Aykanat’ın karikatürlerinde toplumu aydınlatan metaforlar kullanması da bir öğreti niteliğindedir. Toplumu aydınlatan her yeni öge geleceğe dair yeni bir umut ışığı olabilmektedir.

Karikatür'ün kişilik gelişimi üzerinde olumlu katkıları olduğunu düşünen ve küçük yaşlarda karikatür eğitiminin çocuklar üzerindeki başarıyı arttırdığını gözlemleyen Aykanat, karikatürlerinde, mizahı kullanarak insanlığa mal olmuş dünya meselelerini çarpıcı bir şekilde sanatseverler ile buluşturmaktadır.

Resim sanatına olan merakı çocukluğuna dayansa da yükseköğrenimini felsefe bölümünde tamamlamış ve bu alanda milli eğitimde bir süre eğitim vermiştir. Öğretim Görevlisi olarak görev yaptığı Bursa Uludağ Üniversitesi'nde Eğitim Fakültesi öğrencilerine verdiği felsefe, estetik, eğitim felsefesi, öğretmenlik mesleğine giriş derslerini vermiştir. Farklı kurumlarda oluşturduğu programlarla uygulamalı karikatür dersleri vererek de alana katkı sağlamıştır. Kendisine layık görülen çok sayıda karikatür ödülü ile Türkiye'de başarılı bir karikatür sanatçısı olarak bilinmektedir. Aykanat'a göre kendisinin mesleki başarısı eser üretme ve öğretme motivasyonunu da beraberinde getirmiştir.

Yirmiyedi yılı aşkın karikatür eğitimciliğinin de vermiş olduğu deneyim ile birlikte Aykanat, karikatür çiziminde kendisi tarafından "Alfa Simge" diye adlandırılan mantıksal ve yaratıcı bir yöntem geliştirmiştir. Geliştirilen "alfa simge"nin hem izleyici hem de çizerler açısından karikatür çizmeyi, anlamayı ve izlemeyi kolaylaştırdığı görülmektedir. Alfa simge sanatçı tarafından, karikatür öğretiminde de bir öğretim yöntemi olarak kullanılmaktadır. Yöntem gereği alfa simgenin karşısına mutlaka zıt bir simge oluşturulmalı ve bu da düşündürücü olmalıdır. Bu bağlamda Aykanat'ın karikatür tasarımında, zıtlık oluşturmayı ve zıtlıkları kullanmayı tercih ettiği ifade edilebilir.

Eserlerde, vurgunun yapıldığı alanın çevresi ya da arka planı koyu tonlarda çalışılmış ve bu durum sanatçı tarafından geçişli fon olarak adlandırılmıştır. Ayrıca, merkezde vurgulanmaya çalışılan kompozisyon dışındaki alanlarda, arka fonda ve zeminde bir sadelik göze çarpmaktadır. Belirlenen bu teknik detayın, karmaşıklığa sebep vermemek ya da vurguyu bir noktaya toplamak adına özellikle tercih edildiği görülmüştür.

Konuya uygun malzeme ve anlatımı güçlendirici teknik tercihlerde bulunduğunu açıklayan Aykanat, eserlerinde pastel, kuru ve keçeli boya kullanarak birçok karışık teknik uygulamaktadır. Eserlerde, temaya uygun renk seçimi ve ışık gölge oyunlarını da ustalıkla kullanmıştır.

Aykanat'ın eserlerinde; Pleasure (Zevk), Dua eden papazlar, yandan geçme eylemi, kralın her yere kırmızı halıda gitmesi ve güvenlik önlemlerinin abartılı gösterilmesi noktasında bazı metforlar kullanıldığı belirlenmiştir. Metaforlar bazen renk bazen de bir biçim olarak tercih edilmiştir. Örneğin, 27. Morostica Uluslararası Karikatür Yarışması Birincilik Ödülüne layık görülen "Pleasure (Zevk)" konulu karikatürde, dört kadına sahip olma düşüncesinin hazzına karşın bu durumun doğal olmadığına ve bu durumu yaşayanlar ya da buna özenenler için bir bedelin varlığına dikkat çekilmiştir. Bu bedel yapay ve adaletsiz davranmayı gerektirebilecektir; Yunus Nadi Karikatür Yarışmasında Birincilik ödülü alan eserde, aç gözlülüğe, mesleki etik kavramına ve olması beklenen gerçeklerin ardındaki düzene ve adaletsizliğe papaz imgeleri aracılığıyla tepki gösterilmektedir; 9. Yomiuri Shimbun karikatür yarışmasında Jüri Özel Ödülüne layık görülen karikatürde metaforlar aracılığıyla savaş kazanmanın onurunu yaşamak için zaferin elde edilmesi gerektiği hatırlatılmaktadır. Ayrıca, savaşı kaybedenlerin zafer anıtına duyduğu saygı ve anıtın altından geçmemekle sergilenen onurlu davranışa da dikkat çekilmiştir; Uluslararası 24. Aydın Doğan Karikatür Yarışmasında Başarı ödülü alan eserde yükselen mevkiler ve beraberinde getirdikleri sorumluluklar insanın hobilerini bile yapmasını sınırlayabilir mesajı futbol oynayan kral metaforu ile anlatılmıştır; Portekiz'de Uluslararası European Karikatür Yarışmasında derece alan eser ise, Hristiyan aleminin İslamiyete olan olumsuz yaklaşımında Müslümanların da payının olduğunu sergilemektedir.

Eserlerde ele alınan konulardan anlaşıldığı gibi sanatçı, yaşadığı çevre ile ilgili gözlemlerinden yararlanmakta ve aynı zamanda tüm dünya da olup biten olayları takip ederek kendini yenilemektedir. Nitekim, Türk kültüründen ve farklı kültürlerden toplum meselelerini eserlerinde irdeleyerek, insana dair daha pek çok konuyu farklı konular eşliğinde ele almış ve her bir imgeyi bir metafor olarak kullanmıştır. Verilmek istenen mesaj doğrudan değil dolaylı olarak görselleştirilmiştir. Metafor kullanarak güncel konulara mizah yoluyla göndermede bulunulması izleyicinin dikkatini çekmekte, izleyicide farkındalık oluşturmakta ve düşündürmektedir.

Aykanat'a göre İnsanlar dikkatlerini çeken (algılayabildikleri) ve anlamlandırabildikleri imgelerle daha kolay empati kurabilmekteler. Belki de bu nedenle karikatürlerinde insan figürlerine sıklıkla yer verildiği görülmektedir. Aykanat'a göre görsel imgeler ancak anlamlı ise vurgulanan mesaj izleyiciye ulaşabilir, bu nedenle görsel kavram oluşturma ve anlamlandırma aşamasında insanların eğitime ihtiyaç duyduklarını dile getirmiştir. Aykanat'ın ifadelerinden hareketle görsel algılamının da anlamlandırma için önemli olduğu sonucuna varılabilir. Sanatçının alfa simge örneklerinden biri olarak göstermiş olduğu Öküz- Saman ve

Öküz-Tren örneklerinden anlaşıldığı gibi görsel kavramlar kültüre özgü gelişmekte ve farklılık gösterebilmektedir. Görsel kültür imgelerinin doğru okunması ve mesajların anlaşılması için eğitime ihtiyaç duyulmakta, nitekim Aykanat ta, eser üretmenin yanısıra öğrencilerini bu yönde eğitmeye de devam etmektedir.

KAYNAKÇA

- Alsaç, Ü. (1994). Türkiye’de Karikatür, Çizgi Roman ve Çizgi Film. İletişim Yayınları, İstanbul
- Aykut, A. (2012). Sanat Eğitiminde Estetik, İstanbul, Hayalperest Yayınları, İstanbul.
- Bingöl, M. Çevik, N. (2019). Çağdaş Sanatta Sanatçının İmtiyazında Olan Renkler: Klein Mavisi ve Vantablack, *2nd International Congress On New Horizons In Education And Social Sciences*, 10.21733/ibad.582003
- Bulut Kılıç, İ. & Altıntaş, O. (2016). Çağdaş Sanatta Metaforik Düşünce, *İdil Dergisi*, 2016(20), DOI: 10.7816/idil-05-20-13 idil, Cilt 5, Sayı 20, Volume 5, Issue 20, s.190
- CnnTürk (2020). Kasım) Ağca'nın Papa suikastının 39. Yılı [Basın Bülteni]. Erişim adresi <https://www.cnntrk.com/video/turkiye/agcanin-papa-suikastinin-39-yili>
- Doğan, M.H. (1998). Estetik, Dokuz Eylül Yayınları, s.145, İzmir.
- Erinç, S.M. (1998). Sanat Psikolojisine Giriş, Ayraç Yayınları, s.83, Ankara.
- Fischer, E. R. (2011). Art and nature of language and thought. USA: Author House.
- Melanlıoğlu, D. Taysi, E. K. Özdemir, B. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karikatür Kullanımı, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2012.
- Heitzmann, W.R. (1998). The Power of political Cartoons in the Clasroom. *International Studies Perspectives*.
- Kaplanoğlu, R. (2015). Ahmet Aykanat Bursalı karikatürist. Wiki Bursa, Bursanın yaşayan ansiklopedisi, s.129. Bursa.
- Kar, İsmail (1999). Karikatür Sanatı, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Katırcı, M. & Adam, A. (2017). Rüçhan Keçeci ve Heykelde Atık Metal Malzeme Kullanımı, *İdil Dergisi*, DOI:10.7816/idil-06-33-12
- Kılcan, K. (2017). Metafor ve Eğitimde Metaforik Çalışmalar İçin Bir Uygulama Rehberi, 2. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- Kırıçoğlu, O.T. (2015). Sanat Kültür Yaratıcılık. (2.b.). Pegem Akademi, Ankara.
- Külekçi, N. (2011). Edebi sanatlar, Kültür Bakanlığı, Ankara.
- Morey, C. M. (2011). Visual metaphor, embodied knowledge and the epistemological indefinite. *Journal of Arts Discourse*, 10, 15-28.
- Müleyim, S. (1994). Sanata Giriş, 2. bsk., Bilim Teknik Yayınevi, s.18, İstanbul.
- Okcu, R. & Tıncı, M. (2020). Orhan Okay'ın Eserleri, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2020. 13(72), 125-127.
- Özer, A. (1994). İletişimin çizgi dili karikatür, 1. Baskı, Anadolu Üniversitesi yayınları, Eskişehir, s.37.
- Özkanlı, R. (2006). “ Görsel Bir Dil Olarak Resim ve Karikatür İlişkisi ”, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Mersin.
- Özlem, D. (2001). "Bilim nedir? Ne değildir?". Kaygı. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi, 2001,
- Özsoy, V. (2007). Görsel Sanatlar Eğitimi, Resim İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri. (2. Baskı). Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.
- San, İ. (2004). Sanat ve Eğitim. Ankara, Ütopya Yayıncılık.
- Şahan, G. (2005). Sanat Eğitimi İhtiyaçtır, Eğitim Denetimi Dergisi-TEM_SEN

Uçan, A. (2002). Türkiye’de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar. Gazi Üniversitesi “1. Sanat Eğitimi Sempozyumu.” Ankara, s.1-23.

Uslu, H. (2007). Eğitimde Karikatür. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 2018, 84(7), 15-18.

Usta, A. (2011). Kuramdan Uygulamaya Kamu Yönetiminde Etik ve Ahlâk, s.42. Kahramanmaraş, 2011.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

KAYNAK KIŞI

Aykanat, Ahmet (2019). “Karikatür sanatçısı Ahmet aykanat’ın eserlerinde Metofor incelemesi” olarak belirlenen görüşme konusu kapsamında Bursa Beşevler Gençlik Merkezi Çizim atölyesinde karikatür sanatçısı Ahmet Aykanat ile 04.05.2019 tarihinde toplam 3 saat yüzyüze gerçekleşen bir görüşme yapılmıştır.

Ahmet Aykanat 1950 yılında Alaşehir’in Delemenler köyünde doğmuş, yükseköğrenimini 1974 yılında İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü’nde tamamlayarak uzun yıllar liselerde felsefe öğretmenliği yapmıştır. 1992’de öğretim görevlisi olarak katıldığı Bursa Uludağ Üniversitesi’nde, Eğitim Fakültesi öğrencilerine felsefe ve oluşturduğu programlarla uygulamalı karikatür dersleri vermeye başlamıştır. Karikatür eğitimciliğine 2000 yılında emekli olduktan sonra da devam eden Aykanat, Bursa’da ilkokullarda ve Beşevler Gençlik Merkezi atölyelerinde çalışmalarına devam etmektedir. İlk karikatürünün 1969’da yayınlanmasından beri birçok yerel gazetede çalışan sanatçının karikatürleri Dünya’nın birçok yerinde dergi ve gazetelerde yayınlanmıştır. 2007 yılından beri kurulmasına öncülük ettiği Anadolu Karikatürcüler Derneği’nin uzun yıllar başkanlığını da yürüten Aykanat’ın, üç karikatür albümü ve çok sayıda ulusal ve uluslararası yarışmalarda ödülleri bulunmaktadır.

Sanatçıya Ait Ulusal Ödüller

1973- Akşehir Nasrettin Hoca Genç Karikatürcüler (2/1) (Birincilik-First Prize)(Türkiye-Turkey), **1978-** Boğaziçi Üniversitesi Karikatür Kulübü (3/1) (Başarı Ödülü-Success Prize)(Türkiye-Turkey), **1979-** İstanbul T.M.M.B.O.-İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (3/1) (Mansiyon-Mention)(Türkiye-Turkey), **1980-** Bilim Eğitim Kurultayı-TÜMAS İzmir Şubesi (Özel Ödül-Special Prize)(Türkiye-Turkey), **1988-** Yayıncılar Birliği (5/1) (Mansiyon-Mention)(Türkiye-Turkey), **1989-** Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği (3/1) (Mansiyon-Mention)(Türkiye-Turkey), **1994-** Yunus Nadi Karikatür Ödülü (Birincilik-First Prize)(Türkiye-Turkey), **1996-** Pamukbank Karikatürcüler Derneği (Özel Ödülü-Special Prize)(Türkiye-Turkey), **2004-** Terra Karikatür yarışması (3/1) (Jüri Özel ödülü-Special prize)(Türkiye-Turkey), **2006-** 6.Kapadokya Karikatür Y.-Semih Balcıoğlu (Özel ödül-Special Prize)(Türkiye-Turkey), **2006-** İzoder Karikatür Yarışması (Birincilik-First Prize)(Türkiye-Turkey), **2008-** Yunus Nadi Karikatür Ödülü (1/2) (Birincilik-First Prize)(Türkiye-Turkey), **2009-** 14. Nehar Tüblek (İkincilik-Second Prize)(Türkiye-Turkey), **2009-1.** Eskişehir Sanat Derneği (3/1) (Mansiyon-Mention)(Türkiye-Turkey), **2009-3.** Buca (üçüncülük-Third Prize)(Türkiye-Turkey), **2009-** 2. Mordoğan (Birincilik-First Prize)(Türkiye-Turkey), **2009-** 1.Altın Çizgi, Kuşadası (3/1) (Mansiyon-Mention)(Türkiye-Turkey), **2010-** 4.idesbaş-İzmir (Birincilik-First Prize)(Türkiye-Turkey), **2014-19.**Nehar Tüblek (İkincilik)(Türkiye-Turkey), **2015-20.**Nehar Tüblek (Mansiyon)(Türkiye-Turkey), **2017-** 22.Nehar Tüblek (Mansiyon)(Türkiye-Turkey), **2019-** 2.Denizli (Üçüncülük)(Türkiye-Turkey).

Sanatçıya Ait Uluslararası Ödüller

1977-Gabrova (Madalya-Medal) (Bulgaristan-Bulgaria), **1987-** 5.Hürriyet Sedat Simavi Cartoon Contest (Mansiyon -Mention)(Türkiye-Turkey), **1988-** 9.Yomiuri Shimbun (1/5) (Jüri özel Ödülü-Jury Special Prize Selection C.) (Japonya- Japan), **1995-** 27.Umoristi a Marostica (7/1) (İtalya-Italy)(Birincilik-First Prize), **1995-** Golden Mufion (KKTC-TRN.Cyprus)(Başarı Ödülü-Success Prize), **1996-** Akşehir Nasrettin Hoca (Başarı Ödülü-Success Prize)(Türkiye-Turkey), **1997-** Torino Sbadiglo Umoristico International (Üçüncülük-Third Prize)(İtalya-Italy), **2003-** Eurohumor, (4/1) (İkincilik-Second Prize)(İtalya-Italy), **2003-** Humor Deva (Üçüncülük-Third prize)(Romanya-Romania), **2003-** Humor Deva (Mükemmellik Ödülü-Excellence Prize)(Romanya-Romania), **2003-** 2.Free Cartoons Web (15/1) (Başarı Ödülü-Success Prize)(Çin-China), **2003-** 12.Daejeon (Beşincilik-Fifth prize) (Güney Kore-South Korea), **2003.** LM (Mükemmellik Ödülü-Excellence Prize) (Çin-China), **2004-** 13. Daejeon (First Prize)(Güney Kore-South Korea), **2004-** 3.Leng Mu (12/1) (Özel Onur Mansiyonu-Special Honorabl Mention)(Çin China), **2004-** 1.Seul World Cartoon Contest (Mükemmellik Ödülü-Excellence Prize)(Güney Kore-South Korea), **2005-**

Peace Cup Xin Min Evening News (Excellence Prize)(Çin-China), **2005**- 17.Olense Kartoena (Özel ödül-Province Antwerpen Prize)(Belçika-Belgium), **2005**- 32. Piracicaba (İkincilik-Second Prize) (Brezilya-Brazil), **2005**- Zamek (Özel Ödül-The Prize of Kozuchow 'Castle Castellan')(Polonya-Poland), **2005**- 5. Int. Editorial Cartoon Competition (Mükemmellik Ödülü-Excellence Prize)(Kanada-Canada), **2005**- 1.Syria International Cartoon Contest (Başarı Ödülü-Success Priz)(Suriye- Syria), **2005**- 4.Molla Nasreddin (3/1) (Mansiyon-Mention)(Azerbaycan-Azerbaijan), **2005**- 14.Daejeon (En iyi karikatür-Best Cartoon)(Güney Kore-South Korea), **2005**- 27.The Yomiuri Shimbun (Taktir ödülü-Citation Prize)(Japonya-Japan), **2006**- 15.Daejeon (En iyi karikatür-Best Cartoon)(Güney Kore-South Korea), **2006**- Zamek (Birincilik-First Prize)(Polonya-Poland), **2006**- Humorest (İkincilik-Second Prize)(Çek Cumhuriyeti-Czech Republic), **2006**- Haifa 2006 (2/1) (Mansiyon -Mention)(İsrail -Israel), **2006**- 2. Baku (18/1) (Mansiyon-Mention)(Azerbaycan Azerbaijan), **2006**- 15.Eurohumor (9/1) (Mansiyon-Mention)(İtalya-Italy), **2006**- 15.Eurohumor (Birincilik First Prize)(İtalyaItaly), **2007**- 16.Daejeon (Onur Mansiyonu-Honorable Mention) (Güney Kore-South Korea), **2007**- 24.Aydın Doğan (10/1) (Mansiyon-Mention)(Türkiye-Turkey), **2007**- 34.Piracicaba (2/1)(Mansiyon-Mention)(Brezilya-Brazil), **2007**- European Cartoon Contest (Mansiyon-Mention)(Potekiz-Portugal), **2007**- 3.U.N.Ranan Lurie Cartoon Award (Birincilik-First Prize)(ABD-USA), **2007**- Cartunion (3/1)(Büyük Ödül-Grand Prize)(ABD-USA), **2008**- 17.Daejeon (En iyi karikatür-Best Cartoon)(Güney Kore-South Korea), **2008**- 8.Barkolda (Dördüncülük Ödülü-Fourth Prize)(İspanya-Spain), **2008**- European (8/1)(Mansiyon-Mention)(Potekiz-Portugal), **2008**- 5.Editorial Cartoon Contest (Mükemmellik-Excellence Prize)(Kanada-Canada), **2008**- Rendon (3/1) (Mansiyon-Mention) (Kolombiya-Colombiya), **2008**- UN.Ranan Lurie-(Mükemmellik Ödülü-Citation for Excellence Prize)(ABD-USA), **2009**- 18.Daejeon (En iyi karikatür-Best Cartoon)(Güney Kore -South Korea), **2009**- 13.Porto (Mansiyon-Mention)(Potekiz-Portugal), **2009**- Braila (Üçüncülük-Third Prize)(Romanya-Romania), **2010**- 3.Molla Nasrettin (İkincilik-Second Prize)(Azerbaycan-Azerbaijan), **2011**- 3.Fadjr (Üçüncülük-Third Prize)(İran-Iran), **2011**- 4.Golden Pulya (Birincilik-First Prize)(KKTC-TRN Cyprus), **2011**- 7.Solin (Özel Ödül-Special Prize)(Hırvatistan-Croatia), **2011**- 1.Turhan Selçuk (FECO Özel Ödülü-FECO Special Prize)(Türkiye-Turkey), **2012**- 4.Fadjr (Mansiyon-Mention)(İran-Iran), **2012**- 2.Kosovaaward (10/1)(Jüri özel ödülü-Special Prize)(Kosova-Kosovo), **2012**- 11.Sokobanja (Jüri Özel Ödülü-Special Prize)(Sırbistan-Serbia), **2012**- 51. Knokke-Heist (Gümüş Şapka İkincilik-Silver Hat Second Prize) (Belçika-Belgium), **2012**- WPC (Mansiyon -Mention) (Potekiz-Portugal), **2013**- 10. Tahran Bienali-(Üçüncülük-Third Prize) (İran-Iran), **2014**- Beltud-(Birincilik-First Prize) (Belçika-Belgium), **2017**- Zeytin- (Jüri özel ödülü) (KKTC).